

Naturplejegruppen ved Veddelev kolaug – Årsberetning år 1: 2016-17

2016

Ved kolaugets generalforsamling marts 2016 blev det vedtaget at oprette en naturplejegruppe ved Veddelev kolaug med formålet at tage initiativ til, iværksætte og gennemføre naturpleje på kolaugets græsningsområde med baggrund i naturhandleplanen fra sommeren 2015. Det stillede forslag kan ses i bilag 1, og den omtalte naturhandleplan i bilag 2.

Ved oprydningsdagen i april 2016 blev der annonceret efter medlemmer til naturplejegruppen og en håndfuld meldte sig. I sensommeren kom der flere til, så naturplejegruppen nu består af Mogens Ellebæk, Steen M. Nielsen, Mette Juhl Jørgensen, Karen Bendixen, Viggo Andreasen, Bente Kjærgård, Lisa Munk, Hanne Østergaard, Morten Glerup, Benni W Hansen og Anne Winding, og der er stadig plads til flere hvis man har lyst til at give en hånd med.

Første tiltag var et par rundture på området hvor bla. kommunebiolog Morten Vincents og Bjørn Petersen fra DN Roskilde deltog. Morten Vincents er meget positiv overfor naturplejen og har bidraget med mange råd. Den første naturplejedag for alle kolaugets medlemmer blev afholdt d. 22/5-16, som også var dagen for det store naturtjek og FNs internationale biodiversitetsdag <http://www.biodiversitet.nu/detstorenaturtjek>. Danmarks Naturfredningsforening Roskilde deltog og sørgede for en rundvisning samt lækker bålmad af naturplejekød og lokale urter. Naturplejen gik ud på at fjerne mindre tjørn og rynket rose samt flytte sten fra bunkerne på markfolden til forberedelse af slåning af tidsler. Udover kolaugets tidseljern lånte vi rodoptrækkere og stikspader hos Roskilde kommunes naturcenter i Boserup. Stenene blev indledningsvist lagt ved vandingsstederne men senere flyttet til mere sikkert sted. Det grønne grenaffald blev placeret udenfor hegnet og senere hentet af kommunen. Der deltog 15-20 medlemmer i dejligt vejr.

I juli måned slog kommunen tidslerne på markfolden og vi planlægger en forespørgsel igen i 2017 for at bekæmpe spredningen af tidslerne.

Den 17. august 2016 afholdt naturplejegruppen en rundvisning på kolaugets græsningsområde med naturplejekonsulent Anna Bodil Hald og kommunebiolog Morten Vincents som kyndige guider. Udviklingen gennem naturpleje af området til gavn for den biologiske mangfoldighed med gode levevilkår for mange arter af både planter, insekter og fugle blev formidlet. Arrangementet tiltrak 25-30 deltagere, både blandt kolaugets medlemmer, medlemmer af andre kolaug samt andre interesserede.

I sensommeren er der blevet indsendt en ansøgning til Roskilde kommune om dispensation til at foretage mosaikafbrænding af strandsvingel og strandkogleaks på markfolden. Svaret foreligger dog endnu ikke, og da afbrænding skal foretages i det tidlige forår (marts-april) vil det ikke ske i 2017. Vi håber på at have fået dispensationen i hus til foråret 2018.

En naturplejedag for kolauget var planlagt til 13. november 2016, men blev aflyst pga sne og frost.

2017

Naturplejegruppen har sendt en række forslag og spørgsmål til bestyrelsen og afventer svar:

Naturplejegruppen har følgende forslag til bestyrelsen til naturpleje på oprydningdagen:

- Mekanisk bjørneklobekæmpelse (tidligere fremsendt forslag): Vi foreslår at oprydningdagen slut april 2017 bliver startskuddet på bekæmpelse med rodstikning ved at få Bjørn til at komme og instruere og vise, hvordan man rodstikker med en skarp stikspade. Derefter nedsættes bjørneklo-bekæmpelseshold af medlemmer, der tilkendegiver at de godt vil. Det ville så være en opgave på linje med kovagter, hegnslåning etc. hvor holdet ville få ansvaret for 3-4 ugers bekæmpelse. Det forudsætter en lille investering fra kolaugets side i 2 stikspader. Det vil gøre vores område og dermed kød endnu mere bæredygtigt og giftfrit. Bjørn Petersen er villig til at instruere i stikning af bjørneklo.
- Tidselbekæmpelse:
 - o Tidsler stikkes dels på oprydningdagen og dels af hver kovagt (kolaugets jern følges med strømmåleren mellem kovagterne). I 2016 blev alle kovagter (vist) opfordret til at stikke tidsler
 - o Tidsler med ca 8 blade klippes før blomstring
- Mindre tjørn og rynket rose (hyben) fjernes enten med rodoptrækker eller graves op med spade på oprydningdagen
- Ingen stensamling på græsningsområdet
- Klippe strandkogleaks ned med hækkeklipper o.l., så der bliver større vådområder på Sønderø til vadefugle.
- Vi vil gerne lægge information om Naturplejegruppen og vores aktiviteter op på kolaugets hjemmeside – er det muligt?

Øvrige planer 2017

- Vi fortsætter det gode samarbejde med kommunen og ansøger kommunen om at slå agertidsler på markfolden medio sommer ligesom i 2016. Et møde med kommunen om deres planer for udvikling af området vil blive søgt afholdt.
- Vi har ansøgt kommunen om til dispensation til mosaikafbrænding af strandsvingel. Hvis vi når at få den i det tidlige forår, gennemfører vi det. Vi holder bestyrelsen orienteret.
- Vi planlægger en naturplejedag i september gerne i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening
- Vi gennemfører en kortlægning af planterne på området, et såkaldt 'Floratjek' (<http://aktiv.dn.dk/home/projekter/floratjek/>) d. 11/6-17. Det vil gøre os i stand til at følge effekten af køernes græsning og den øvrige naturpleje på områdets plantediversitet.
- Vi planlægger at ansøge om EU støtte i samarbejde med kolaugets bestyrelse og Roskilde kommune.

Bilag 1:

Veddelev 23. marts 2016

Forslag til behandling på Veddelev kolaugs generalforsamling 31. marts 2016

Arbejdsgruppe til naturpleje på Sønderø.

Baggrund

Kolaugets primære formål er at sikre naturpleje af Sønderø, og det sker i dag ved afgræsning. Ved kombination med enkle tiltag kan effekten af denne afgræsning på naturplejen og dermed områdets naturmæssige værdi øges. I sommeren 2015 udarbejdede Natur og Landbrug ApS v/ Anna Bodil Hald en naturhandleplan for området med en række foreslåede tiltag for optimering af naturplejen i tillæg til afgræsningen.

Forslag

Der stilles forslag om at nedsætte en arbejdsgruppe til naturpleje af kolaugets område på Sønderø. Arbejdsgruppens opgave vil være at tage initiativ til, iværksætte og gennemføre naturpleje på kolaugets græsningsområde med baggrund i naturhandleplanen fra sommeren 2015. Naturplejen vil blive udført under hensyntagen til dyrenes velfærd og eventuelt i samarbejde med kommunen og Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i det omfang, de er interesserede. Arbejdsgruppen nedsættes under bestyrelsen og består af en bestyrelsesrepræsentant samt en til flere menige medlemmer af kolaugets. Arbejdsgruppen organiserer selv arbejdet.

Arbejdsgruppens arbejde vil blive evalueret ved generalforsamling 2017.

Forslagstillere

Anne Winding og Benni Winding Hansen

Bilag 2

Naturaktive borgere får naturhandleplaner

Veddelev Kolaug, www.veddelevkolaug.dk

Foreningen, arealbeskrivelse og udpegninger

Foreningen er etableret i 2004/2005 på foranledning af lokale borgere i samarbejde med Roskilde Kommune, der har hegnet det kommunalt ejede område. Formålet er naturpleje, bekæmpelse af bjørneklo og økologisk kødproduktion.

Foreningen har ca. 68 andelshavere til de 17 kvier og en ældre førerko af kødkvægracerne Limosine og Charolais (dvs. intensive racer). Foreningen ejer dyrene, og står for registrering til det centrale husdyrregister og forsikring. Dyrene leveres ca. 1. maj og sendes til slagtning direkte fra fold ca. 1. november. Området, der består af overdrev, strandeng og tidligere mark, udgøres af to folde med offentlig adgang. Området er EF Habitatområde bortset fra en del af tidligere mark. Dyrene har adgang til ledningsvand og naturligt forekommende vand. Der søges ikke græsningstilskud, selv om strandengene og dele af tidligere mark er 'særligt udpeget Natura2000 område'.

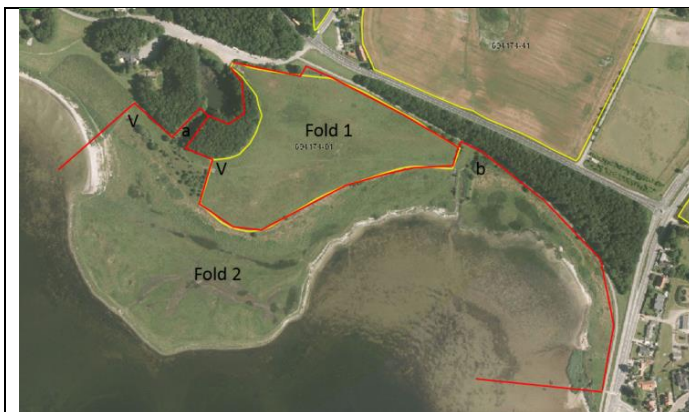

Fig. 1. Indhegnede områder. Foreningens dyr har adgang til to folde (1 og 2). V: Ledningsvand. a: Område foreslås lagt til skoven. b: Træer til skygge. Gult: markblok. InternetMarkKort luftfoto 2014.

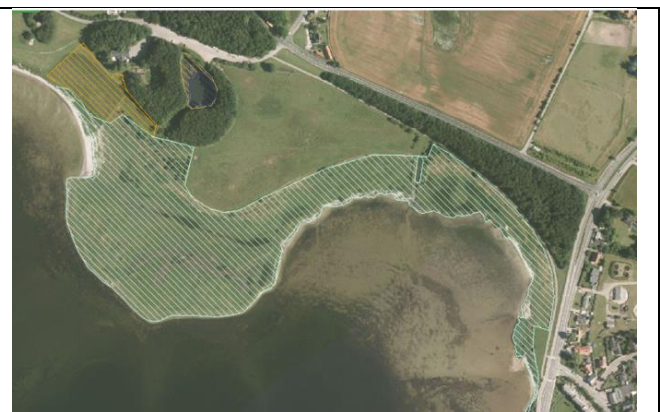

Fig. 2. Markering af lovmæssigt beskyttet strandeng (turkis), overdrev (orange) og sø (blå). Dige-lignende strukturer er ikke registreret som beskyttet dige. Kilde: Arealinfo.

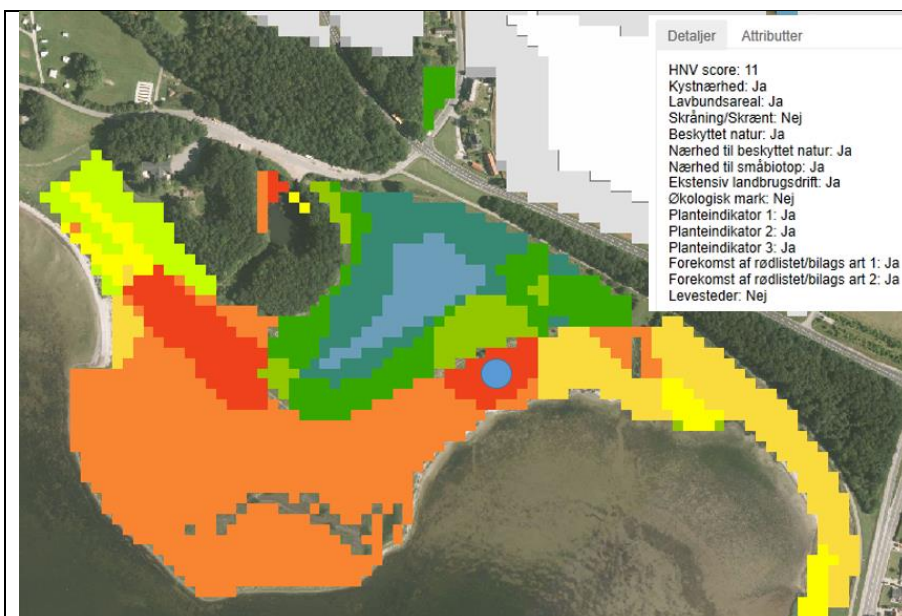

Fig. 3. Områdets High Nature Value (HNV) med indgåede variable for rød farve. Bemærk 'Ja' ved planteindikator og bilagsarter, hvilket betyder, at kommunen har lavet registreringer på arealet. Kilde: Arealinfo 2015.

Arealet er besøgt den 11. august 2015 af naturkonsulent Anna Bodil Hald, Natur & Landbrug ApS, sammen med medlem Anne Winding. Overdrevet er meget tilgroet af tjørn, men som gode plantearter observerede vi bl.a. alm. kællingetand, gul snerre og blåfugle (sommerfugl). Strandengen er områdets vigtigste natur – også af hensyn til fuglene. Her er områder med gode plantearter som kveller, kødet hindeknæ, strandgåsefod, strand-vejbred og strandasters. Renderne er til dels tilvokset med strand-kogleaks, så der mangler åbent vand og mudder til fuglene. Dertil kommer strand-svingel, der er uønsket her i større mængde, og som vrages af dyrene. På sand-voldene mod fjorden vokser gode arter som strandmalurt og strand-karse. På grænsen mellem strandeng og mark er der en dige-lignende struktur med sten, men også rynket rose, en invasiv art. Kæmpe bjørneklo er under kontrol.

Medlem ved et område under tilgroning med strand-svingel.

Tv. Dige-lignende struktur med marksten begravet i langt græs. Th. Tilgroning med strand-kogleaks.

Fine render med tætgræsset vegetation, vandflader og mudder til fourageringsområder for vadefugle.

Forslag til ansvarsarter: Strandasters og strand-vejbred (spiselig art) på strandeng.

Ansvarsarter: Strandasters og strand-vejbred samt vadefugle på strandeng.

Det betyder, at området skal være græsset i bund og med vegetationsløse render, når dyrene forlader området. Det er strand-kogleaks og strand-svingel, som kan være problematiske. Afgræsning af beskyttet strandeng og overdrev bør have første prioritet.

Forslag til fremtidige aktiviteter:

- Fælde en del tjørn på overdrevet, fjerne eksemplarer af horse-tidsel og rynket rose før de sætter frø.
- Slå græsset omkring stenene, så de ligger frit og soleksponerede til insekter og evt. firben
- Sikre vegetationsløse render til fuglene ved at slå strand-kogleaks.
- Sikre kontrol med strand-svingel – enten slåning, så dyrene æder nyvækst, eller afbænding af de isolerede bestande vinter/tidlig foråret. Professionel hjælp til afbrænding anbefales. Husk tilladelse fra kommunen.
- Juster gerne hegnsløbet ved skoven, så dyrene har adgang til skov inkl. buffer med græs omkring skovbryn sidst på året fra begge folde. Græsning af §3-arealer prioriteres, herefter skovbryn.

Vigtigt at få dyrene ud tidligt, så græsset ikke løber fra dem. Foreningen har forårsgræsning med kvæg på strandeng med fugle, så det er vigtigt, at de leverede dyr er rolige.